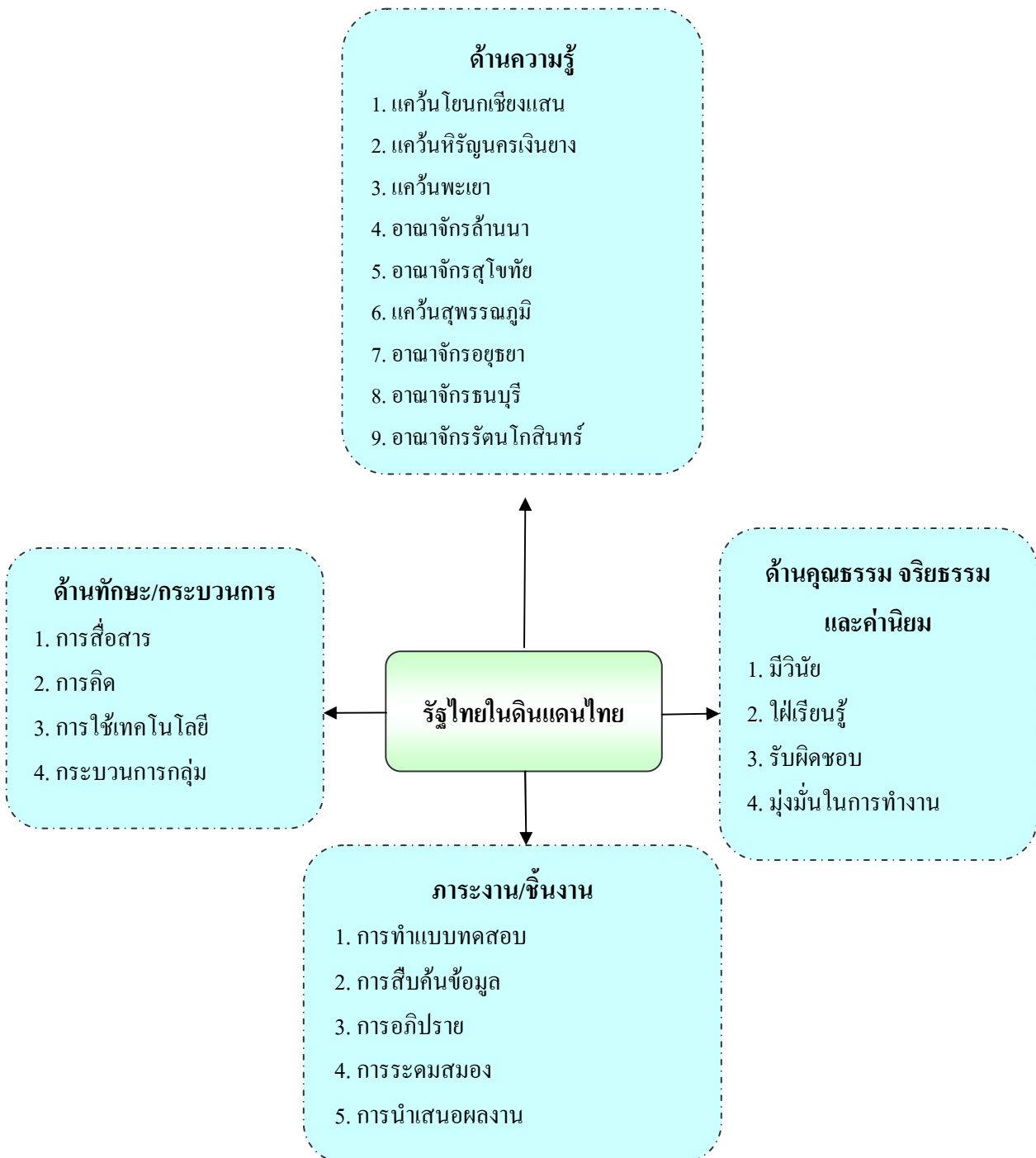


## หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

### รัฐไทยในดินแดนไทย

เวลา 5 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน



## ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

### หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐไทยในดินแดนไทย

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
<b>ตัวชี้วัดช่วงชั้น</b> • วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย (ส 4.3 ม. 4-6/1)	
<b>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน</b> <b>นักเรียนจะเข้าใจว่า...</b> ดินแดนประเทศไทยมีผู้คนตั้งหลักแหล่งมาตั้งแต่สมัยยุคหิน มีชุมชนต่าง ๆ ขยายตัวตั้งบ้านเมืองขึ้นเป็นแคว้นและอาณาจักรของชนชาติต่าง ๆ หลังจากนั้นก็เกิดรัฐของคนไทยขึ้น	<b>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน</b> รัฐและอาณาจักรต่าง ๆ ในดินแดนไทยมีความสำคัญต่อประเทศไทยอย่างไร
<b>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน</b> <b>นักเรียนจะรู้ว่า...</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. คำสำคัญ ได้แก่ รัฐไทย ปราสาทหิน แหล่งข่าว ไพร่หลวง เกณฑ์แรงงาน เมืองเอกแตก</li> <li>2. แคว้นโยนกเชียงแสนตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำแม่กก ตามตำนานสิงหนวัติกล่าวว่าผู้ก่อตั้งคือ สิงหนวัติกุมาร แคว้นโยนกเชียงแสนมีกษัตริย์ปกครองสืบต่อมาหลายพระองค์ ต่อมาปลายพุทธศตวรรษที่ 16 แคว้นโยนกเชียงแสนถูกคุกคามจากอาณาจักรพุกามประกอบกับเกิดแผ่นดินไหวและอุทกภัยครั้งใหญ่ ทำให้เมืองเชียงแสนจมน้ำกลายเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ พระเจ้าไชยศิริจึงสร้างเมืองใหม่ที่เมืองเปป (อยู่ในจังหวัดกำแพงเพชร) ตั้งชื่อว่า เมืองไตรตรึงส์</li> <li>3. แคว้นหริณครเงินยางตั้งขึ้นเมื่อปลายพุทธศตวรรษที่ 12 ตามตำนานเมืองเชียงใหม่ว่า ปู่เจ้าลาวจกเป็นผู้สร้างเมืองหริณครเงินยางในบริเวณลุ่มน้ำกกและตั้งราชวงศ์ลาวจกกราชขึ้น ประชากรส่วนใหญ่ของแคว้นนี้มีอาชีพทำนา ราชวงศ์ลาวจกกราชปกครองแคว้นสืบต่อมาจนถึงสมัยพระยามังราย พระองค์ได้</li> </ol>	<b>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. อธิบายเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริณครเงินยาง และแคว้นพะเยา</li> <li>2. อภิปรายเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัย</li> <li>3. วิเคราะห์เกี่ยวกับแคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา</li> <li>4. อธิบายเรื่องราวของอาณาจักรธนบุรีและรัตนโกสินทร์</li> </ol>

<p>ก่อตั้งอาณาจักรล้านนาและราชวงศ์มังรายขึ้น ใน พ.ศ. 1839 แคว้นหิรัญนครเงินยางจึง กลายเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนา</p> <p>4. แคว้นพะเยาตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 1640 ขุนจอมธรรมเป็นผู้สร้างเมืองพะเยา กษัตริย์ ที่สำคัญที่สุดของพะเยา คือ พระยาंगเมือง เมื่อพระชนมายุได้ 16 พรรษา พระบิดาส่งไป เรียนวิชาที่สำนักสุกทันตฤาษีที่กรุงละโว้ เป็นพระสหายร่วมสาบานของพระยามังรายแห่ง อาณาจักรล้านนาและพ่อขุนรามคำแหง มหาราชแห่งอาณาจักรสุโขทัย เมื่อพระยาंग เมืองสวรรคต พ.ศ. 1861 พระยาคำลือซึ่งเป็น พระราชโอรสขึ้นครองราชย์ทำให้ความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐทั้ง 3 คือ พะเยา ล้านนา และ สุโขทัยเสื่อมลง และ พ.ศ. 1881 พระยาคำฟู แห่งล้านนาได้ชักชวนพระยาอานันทมุนียกทัพ มาตีแคว้นพะเยา ทำให้แคว้นพะเยาถูกรวมเข้า กับอาณาจักรล้านนา</p> <p>5. อาณาจักรล้านนา (พ.ศ. 1839–2442) ผู้ ก่อตั้ง คือ พระยามังราย ได้สถาปนาราชวงศ์ มังรายขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1839 พระราชกรณียกิจของ พระยามังรายคือสถาปนาอาณาจักรล้านนาและ ปกครองล้านนาให้มีความเจริญรุ่งเรือง ในด้าน การปกครองบ้านเมืองทรงตรากฎหมาย ที่เรียกว่า มังรายศาสตร์ เพื่อใช้ควบคุมสังคม ด้านศาสนามีการสร้างเจดีย์คู่คำหลวง วัดเจดีย์เหลี่ยมที่เวียงกุมกาม สร้างพระ อารามวัดกานโถมหรือวัดช้างค้ำ และสร้าง พระพุทธรูป 5 องค์ ล้านนามีความเจริญสูงสุด ในสมัยพระเจ้าติโลกราช ทรงขยายบ้านเมือง ออกไปอย่างกว้างขวาง ในด้านศาสนาทรงสร้าง วัดป่าแดงและวัดโพธาราม (วัดเจ็ดยอด) ต่อมา มีการจัดสังคายนาพระไตรปิฎกขึ้นที่วัดนี้ และได้ อัญเชิญพระแก้วมรกตจากลำปางมาประดิษฐานที่</p>	
--	--

<p>เชียงใหม่ด้วย นอกจากนี้ยังมีการเขียนตำนานและชาดกตามอย่างลังกา เช่น จามเทวีวงศ์ สิหิงคนิทาน ชินกาลมาลีปกรณ์ ตำนานมูลศาสนา ตำนานเมืองเชียงใหม่ ปัญญาชาดก ต่อมาอาณาจักรล้านนาถูกรวมเข้ากับอาณาจักรไทยในสมัยรัชกาลที่ 5</p> <p>6. อาณาจักรสุโขทัย (พ.ศ. 1792–2006) เดิมพ่อขุนศรีนาวนาถุมเป็นผู้ปกครองเมืองสุโขทัย เมื่อพ่อขุนศรีนาวนาถุมสวรรคต ขอมสบาดโขลญลำพงได้ยึดเมืองสุโขทัยไว้ พ่อขุนผาเมืองเจ้าเมืองราดพระราชโอรสของพ่อขุนศรีนาวนาถุมร่วมมือกับพ่อขุนบางกลางหาวซึ่งเป็นพระสหายจับไล่เขมรออกไป ต่อจากนั้นพ่อขุนผาเมืองได้อภิเษกพ่อขุนบางกลางหาวเป็นผู้ปกครองสุโขทัย ทรงพระนามว่า พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์พระร่วง อาณาจักรสุโขทัยมีความเจริญสูงสุดในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ทั้งในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม อาณาจักรสุโขทัยดำรงอยู่ 214 ปี ก็ถูกรวมเข้ากับอาณาจักรอยุธยาใน พ.ศ. 2006</p> <p>7. แคว้นสุพรรณภูมิ (พุทธศตวรรษที่ 18–พ.ศ. 1893) เป็นแคว้นขนาดใหญ่ อยู่ทางแถบแม่น้ำน้อย ทำเงิน แม่กลอง เพชรบุรี กษัตริย์สุพรรณภูมิมีพระนามเรียกโดยเฉพาะว่า สมเด็จพระบรมราชาธิราช ส่วนเจ้าเมืองลูกหลวงเรียกว่า พระอินทราชา ชาวสุพรรณภูมิส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ต่อมาพุทธศตวรรษที่ 19 พระเจ้าอู่ทองได้สร้างความสัมพันธ์อันดีกับแคว้นสุพรรณภูมิ และแคว้นละโว้แล้วรวมเป็นแคว้นเดียวกัน ตั้งเป็นอาณาจักรอยุธยา</p> <p>8. อาณาจักรอยุธยา (พ.ศ. 1893–2310) ปฐมกษัตริย์ คือ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1</p>	
--	--

พระมหากษัตริย์องค์สำคัญ เช่น สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ด้านการเมืองในสมัยอยุธยาได้มีการปฏิรูปการปกครองในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ด้านเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการเกษตร การติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ ด้านสังคม มีการจัดโครงสร้างทางสังคมเป็นแบบเจ้าขุนมูลนาย มีการแบ่งชนชั้นในสังคมเป็น 2 ระบบ คือระบบไพร่และระบบศักดินา กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่ 2 ใน พ.ศ. 2310 ทำให้อาณาจักรอยุธยาล่มสลายลง รวมเวลาที่อาณาจักรนี้ดำรงอยู่ได้ 417 ปี

9. อาณาจักรธนบุรี (พ.ศ. 2310–2325) ใน

พ.ศ. 2309 ก่อนกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่ 2 พระยาตาก (สิน) ที่ได้เข้ามาช่วยรักษาพระนครเห็นว่ากรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าแน่จึงได้นำกำลังพล 500 นาย ตีฝ่าวงล้อมของพม่าหนีไปทางตะวันออกไปตั้งมั่นที่เมืองจันทบุรี เมื่อรวบรวมกำลังพลได้มากพอก็ได้ยกทัพมาตีพม่าที่ธนบุรี และสามารถกอบกู้เอกราชได้สำเร็จ พระยาตากได้ปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์ทรงพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาที่ 4 ต่อมาได้รับการยกย่องเป็น สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

10. อาณาจักรรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325–

ปัจจุบัน) สถาปนาขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ซึ่งเป็นบรมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี มีลักษณะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เปลี่ยนแปลงไปตามลำดับ โดยเริ่มตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย และสมัยหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน

## ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

### 1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

- 1.1 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริภุญครเงินยาง และแคว้นพะเยา
- 1.2 อภิปรายเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัย
- 1.3 ระดมสมองและวิเคราะห์แคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา
- 1.4 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรรัตนโกสินทร์

### 2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

#### 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- 1) การทดสอบ
- 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
- 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

#### 2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

- 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
- 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

### 3. สิ่งที่น่าประเมิน

- 3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- 3.2 สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
- 3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

## ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริภุญครเงินยาง

และแคว้นพะเยา

เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 อาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัย

เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 แคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา

เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 อาณาจักรธนบุรีและรัตนโกสินทร์

เวลา 2 ชั่วโมง

## แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

### แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

เวลา 2 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐไทยในดินแดนไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

#### 1. สาระสำคัญ

แคว้นโยนกเชียงแสนตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำแมกก ตามตำนานสิงหนวัตินี้กล่าวว่าผู้ก่อตั้งคือ สิงหนวัติ-กุมาร แคว้นโยนกเชียงแสนมีกษัตริย์ปกครองสืบต่อมาหลายพระองค์ ต่อมาปลายพุทธศตวรรษที่ 16 แคว้นโยนกเชียงแสนถูกคุกคามจากอาณาจักรพุกามประกอบกับเกิดแผ่นดินไหวและอุทกภัยครั้งใหญ่ ทำให้เมืองเชียงแสนจมน้ำกลายเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ พระเจ้าไชยศิริจึงสร้างเมืองใหม่ที่เมืองแปป (อยู่ในจังหวัดกำแพงเพชร) ตั้งชื่อว่า เมืองไตรตรึงส์

แคว้นหิรัญนครเงินยางตั้งขึ้นเมื่อปลายพุทธศตวรรษที่ 12 ตำนานเมืองเชียงใหม่มากล่าวว่า ปู่เจ้าลาวจงเป็นผู้สร้างเมืองหิรัญนครเงินยางในบริเวณลุ่มน้ำกกและตั้งราชวงศ์ลาวจั้งกราชขึ้น ประชากรส่วนใหญ่ของแคว้นนี้มีอาชีพทำนา ราชวงศ์ลาวจั้งกราชปกครองแคว้นสืบต่อมาจนถึงสมัยพระยามังราย พระองค์ได้ก่อตั้งอาณาจักรล้านนาและราชวงศ์มังรายขึ้นใน พ.ศ. 1839 แคว้นหิรัญนครเงินยางจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนา

แคว้นพะเยาตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 1640 ขุนจอมธรรมเป็นผู้สร้างเมืองพะเยา ตามตำนานเมืองพะเยาเล่าว่า พระยาลาวเงินหรือขุนเงิน เป็นปฐมกษัตริย์ กษัตริย์ที่สำคัญที่สุดของพะเยา คือ พระยาจำเมือง เมื่อพระชนมายุได้ 16 พรรษา พระบิดาส่งไปเรียนวิชาที่สำนักสุกทันตฤาษีที่กรุงละโว้ เป็นพระสหายร่วมสถาบันของพระยามังรายแห่งอาณาจักรล้านนาและพ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งอาณาจักรสุโขทัย เมื่อพระยาจำเมืองสวรรคต พ.ศ. 1861 พระยาคำลือซึ่งเป็นพระราชโอรสขึ้นครองราชย์ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐทั้ง 3 คือ พะเยา ล้านนา และสุโขทัยเสื่อมลง และ พ.ศ. 1881 พระยาคำฟูแห่งล้านนาได้ชักชวนพระยากว๋านนัยกทัพมาตีแคว้นพะเยา ทำให้แคว้นพะเยาถูกรวมเข้ากับอาณาจักรล้านนา

#### 2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

- วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย (ส 4.3 ม. 4-6/1)

#### 3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยาได้ (K)
2. มีความสนใจใฝ่รู้ที่จะศึกษาเรื่องแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหิรัญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา

(A)

3. สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์แนวโน้มโยนกเชียงแสน แคว้นหริญนครเงินยาง และแคว้นพะเยาได้ถูกต้องและเหมาะสม (P)

#### 4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้น หริญนครเงินยาง และแคว้น พะเยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

#### 5. สารการเรียนรู้

1. แคว้นโยนกเชียงแสน
2. แคว้นหริญนครเงินยาง
3. แคว้นพะเยา

#### 6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน  
แคว้นหริญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา
- การงานอาชีพ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริญนครเงินยาง และ  
แคว้นพะเยา
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริญนครเงินยาง และ  
แคว้นพะเยา

#### 7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

##### ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูซักถามนักเรียนว่า ก่อนที่คนไทยจะมาตั้งถิ่นฐาน ในดินแดนนี้เคยเป็นอย่างไรมาก่อน  
นักเรียนตอบ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

##### ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริญนครเงินยาง และแคว้นพะเยา



5. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริภุญครเงินยาง และแคว้นพะเยา ครูถามคำถามนักเรียน ตัวอย่างคำถาม

- 1) ตำนานสิงหนวัติเกี่ยวข้องกับแคว้นใด
- 2) เพราะเหตุใดพระยามังรายจึงต้องการแคว้นหริภุญชัย
- 3) ชินกาลมาลีปกรณ์เกี่ยวข้องกับแคว้นใด
- 4) แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริภุญครเงินยาง แคว้นพะเยามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

อย่างไร

จากนั้นนักเรียนตอบคำถามแล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

6. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

**กลุ่มที่ 1** แคว้นโยนกเชียงแสน

**กลุ่มที่ 2** แคว้นหริภุญครเงินยาง

**กลุ่มที่ 3** แคว้นพะเยา

7. ครูให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์สรุป แล้วบันทึกผลการสืบค้น จากนั้นนำมารายงานให้เพื่อนฟัง แล้วเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็น

8. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

### ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริภุญครเงินยาง และแคว้นพะเยาในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

### ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริภุญครเงินยาง และแคว้นพะเยา เพื่อเผยแพร่ความรู้

### ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริภุญครเงินยาง และแคว้นพะเยาลงในสมุด

## 8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับแคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริภุญครเงินยาง และแคว้นพะเยา แล้วนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

## 9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แบบบันทึกผลการสืบค้นข้อมูลเรื่อง แคว้นโยนกเชียงแสน แคว้นหริภุญครเงินยาง แคว้นพะเยา

3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

จำกัด

## 10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ \_\_\_\_\_

แนวทางการพัฒนา \_\_\_\_\_

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ \_\_\_\_\_

แนวทางแก้ไข \_\_\_\_\_

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน \_\_\_\_\_

เหตุผล \_\_\_\_\_

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

ลงชื่อ \_\_\_\_\_ ผู้สอน

\_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_

## แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

### อาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

เวลา 1 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐไทยในดินแดนไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

#### 1. สาระสำคัญ

อาณาจักรล้านนา (พ.ศ. 1839–2442) ผู้ก่อตั้งอาณาจักรล้านนา คือ พระยามังราย ได้สถาปนา ราชวงศ์มังรายขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1839 พระราชกรณียกิจของพระยามังรายคือการสถาปนาอาณาจักรล้านนา และปกครองล้านนาให้มีความเจริญรุ่งเรือง ในด้านการปกครองบ้านเมืองทรงตรากฎหมายที่เรียกว่า มังรายศาสตร์ เพื่อใช้ควบคุมสังคม ด้านศาสนา มีการสร้างเจดีย์กู่คำหลวง วัดเจดีย์เหลี่ยมที่เวียงกุมกาม สร้างพระอารามวัดกานโถมหรือวัดช้างค้ำ และสร้างพระพุทธรูป 5 องค์ ล้านนามีความเจริญสูงสุดในสมัย พระเจ้าติโลกราช ทรงขยายบ้านเมืองออกไปอย่างกว้างขวาง ในด้านศาสนาทรงสร้างวัดป่าแดงและวัดโพธาราม (วัดเจ็ดยอด และมีการจัดสังคายนาพระไตรปิฎกขึ้นที่วัดนี้ และได้อัญเชิญพระแก้วมรกต จากลำปางมาประดิษฐานที่เชียงใหม่ด้วย นอกจากนี้ยังมีการเขียนตำนานและชาดกตามอย่างลังกา เช่น จามเทวีวงศ์ สิंहคันทาน ชินกาลมาลีปกรณ์ ตำนานมูลศาสนา ตำนานเมืองเชียงใหม่ ปัญญาสชาดก ต่อมา อาณาจักรล้านนาถูกรวมเข้ากับอาณาจักรไทยในสมัยรัชกาลที่ 5

อาณาจักรสุโขทัย (พ.ศ. 1792–2006) เดิมพ่อขุนศรีนาวนำถมเป็นผู้ปกครองเมืองสุโขทัย เมื่อพ่อขุน ศรีนาวนำถมสวรรคต ขอมสบาดโขลญลำพงได้ยึดเมืองสุโขทัยไว้ พ่อขุนผาเมืองเจ้าเมืองราด พระราช โอรสของพ่อขุนศรีนาวนำถมร่วมมือกับพ่อขุนบางกลางหาวซึ่งเป็นพระสหายขับไล่ขอมออกไป ต่อจากนั้นพ่อขุนผาเมืองได้อภิเษกพ่อขุนบางกลางหาวเป็นผู้ปกครองสุโขทัย ทรงพระนามว่า พ่อขุนศรี อินทราทิตย์ เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์พระร่วง อาณาจักรสุโขทัยมีความเจริญสูงสุดในสมัยพ่อขุน รามคำแหงมหาราช ทั้งในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม อาณาจักรสุโขทัยดำรงอยู่ 214 ปี ก็ถูกรวมเข้ากับอาณาจักรอยุธยาใน พ.ศ. 2006

#### 2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

- วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย (ส 4.3 ม. 4–6/1)

#### 3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความเป็นมาของอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัยได้ (K)
2. ตระหนักและเห็นความสำคัญของอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัย (A)
3. อภิปรายและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัยได้ (P)

#### 4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง อาณาจักรล้านนาและ อาณาจักรสุโขทัย 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

#### 5. ภาระการเรียนรู้

1. อาณาจักรล้านนา
2. อาณาจักรสุโขทัย

#### 6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัย
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัย

#### 7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

##### ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สามกษัตริย์ (พระยาจำเมือง พระยามังราย และพ่อขุนรามคำแหงมหาราช) แล้วถามว่านักเรียนเคยเห็นหรือไม่ นักเรียนช่วยกันตอบ ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

##### ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัย
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
  - 1) อาณาจักรล้านนามีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับรัฐใดบ้าง
  - 2) มังรายศาสตร์มีความสำคัญอย่างไร
  - 3) อาณาจักรสุโขทัยมีความเจริญสูงสุดในสมัยใด
  - 4) อาณาจักรสุโขทัยมีการปกครองแบบใด
  - 5) เพื่อนจงว้ไปค้า จี๋มำไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้าง ค้า ใครจักใคร่ค้าม้า ค้า ใครจักใคร่ค้า เงื่อนค้าทอง ค้า หมายความว่าอย่างไร
5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำถามลงในกระดาษแล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานด้วยรูปแบบที่น่าสนใจ และนำผลงานมาติดที่ป้ายนิเทศจากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติม

6. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า นอกจากไทยแล้วกษัตริย์ของอาณาจักรล้านนาได้มีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับอาณาจักรอื่นในอาเซียนหรือไม่ สรุปและบันทึกผล

7. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

### ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัย ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

### ขั้นที่ 4 นำไปใช้

9. ครูให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัยเพิ่มเติม แล้วนำผลงานของทุกคนมาจัดป้ายนิเทศ

### ขั้นที่ 5 สรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

## 8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาอาณาจักรล้านนาและอาณาจักรสุโขทัยเพื่อนำเสนอผลงานในชั้นเรียน

## 9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สามกษัตริย์ (พระยาจำเมือง พระยามังราย และพ่อขุนรามคำแหงมหาราช)
2. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

## 10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ \_\_\_\_\_

แนวทางการพัฒนา \_\_\_\_\_

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ \_\_\_\_\_

แนวทางแก้ไข \_\_\_\_\_

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน \_\_\_\_\_

เหตุผล \_\_\_\_\_

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

ลงชื่อ \_\_\_\_\_ ผู้สอน

\_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_

## แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

### แคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

เวลา 1 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐไทยในดินแดนไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

#### 1. สาระสำคัญ

แคว้นสุพรรณภูมิ (พุทธศตวรรษที่ 18–พ.ศ. 1893) กษัตริย์ที่ปกครองมีพระนามเรียกโดยเฉพาะว่า สมเด็จพระบรมราชาธิราช ส่วนเจ้าเมืองลูกหลวงเรียกว่า พระอินทราชา ชาวสุพรรณภูมิส่วนใหญ่ นับถือพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ต่อมาพุทธศตวรรษที่ 19 พระเจ้าอู่ทองได้สร้างความสัมพันธ์อันดี กับแคว้นสุพรรณภูมิและแคว้นละโว้แล้วรวมเป็นแคว้นเดียวกัน ตั้งเป็นอาณาจักรอยุธยา

อาณาจักรอยุธยา (พ.ศ. 1893–2310) ปฐมกษัตริย์ คือ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 พระมหาจักรพรรดิองค์ สำคัญ เช่น สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ด้าน การเมืองในสมัยอยุธยาได้มีการปฏิรูปการปกครองในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ด้านเศรษฐกิจ ขึ้นอยู่กับการเกษตร การติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ ด้านสังคม มีการจัดโครงสร้างทางสังคมเป็นแบบ เจ้าขุนมูลนาย กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่ 2 ใน พ.ศ. 2310 ทำให้อาณาจักรอยุธยาล่มสลายลง รวมเวลา ที่อาณาจักรนี้ดำรงอยู่ได้ 417 ปี

#### 2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

- วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย (ส 4.3 ม. 4-6/1)

#### 3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความเป็นมาของแคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยาได้ (K)
2. มีความสนใจใฝ่รู้เกี่ยวกับแคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา (A)
3. สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยาได้ (P)

#### 4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง แคว้น สุพรรณภูมิและอาณาจักร อยุธยา  2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

#### 5. สาระการเรียนรู้

1. แคว้นสุพรรณภูมิ
2. อาณาจักรอยุธยา

#### 6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นสุพรรณภูมิและ  
อาณาจักรอยุธยา
- การงานอาชีพ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา

#### 7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

##### ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 แล้วร่วมกันแสดง

ความคิดเห็น ครูอธิบายเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

##### ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา
4. ครูให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองและวิเคราะห์เกี่ยวกับแคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา  
ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลการระดมสมองวิเคราะห์ที่ได้รับ
5. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับแคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา แล้วร่วมกัน  
ตรวจสอบว่าอาณาจักรทั้ง 2 นี้เคยติดต่อกับชายแดนดินแดนที่เป็นประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบัน  
ดินแดนใดบ้าง จากนั้นบันทึกผล
6. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ  
ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม



### ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับแคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

### ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างแคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยาที่น่าสนใจในด้านอื่น ๆ

### ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง แคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

## 8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง แคว้นสุพรรณภูมิและอาณาจักรอยุธยา แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงาน

## 9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
2. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

## 10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____

## แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

### อาณาจักรธนบุรีและรัตนโกสินทร์

**สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์**

**เวลา 2 ชั่วโมง**

**หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รัฐไทยในดินแดนไทย**

**ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6**

#### 1. สาระสำคัญ

อาณาจักรธนบุรี พ.ศ. 2310–2325) ใน พ.ศ. 2309 ก่อนกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่ 2 พระยาตาก (สิน) ซึ่งได้เข้ามาช่วยรักษาพระนครเห็นว่ากรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าแน่ จึงได้นำกำลังพล 500 นาย ฝ่าพายุฝนของพม่าหนีไปทางตะวันออกไปตั้งมั่นที่เมืองธนบุรี เมื่อรวบรวมกำลังพลได้มากพอก็ได้ยกทัพมาตีพม่าที่ธนบุรี และสามารถกอบกู้เอกราชได้สำเร็จ พระยาตากได้ปราบดาภิเษกเป็นกษัตริย์ทรงพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาที่ 4 ต่อมาได้รับการยกย่องว่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

อาณาจักรรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325–ปัจจุบัน) สถาปนาขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ซึ่งเป็นปฐมบรมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี มีลักษณะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเปลี่ยนแปลงไปตามลำดับ โดยเริ่มตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย และสมัยหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน

#### 2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

- วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย (ส 4.3 ม. 4-6/1)

#### 3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความเป็นมาของอาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ได้ (K)
2. มีความสนใจใฝ่รู้เกี่ยวกับอาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ (A)
3. สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ (P)

#### 4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง อาณาจักรธนบุรีและ อาณาจักรรัตนโกสินทร์ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

## 5. สาระการเรียนรู้

1. อาณาจักรธนบุรี
2. อาณาจักรรัตนโกสินทร์

## 6. แนวทางบูรณาการ

- |             |   |   |
|-------------|---|---|
| ภาษาไทย     | ➡ | ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ |
| การงานอาชีพ | ➡ | สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์                |
| ศิลปะ       | ➡ | จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับอาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์                |

## 7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

### ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดช่วงชั้นและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น ครูอธิบายเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

### ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง อาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ จากนั้นซักถามนักเรียนในประเด็นว่า
  - 1) พระยาตากปราบดาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์ทรงพระนามว่าอะไร
  - 2) เหตุใดสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีจึงย้ายราชธานีมาตั้งที่กรุงธนบุรี
  - 3) เหตุใดพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชจึงย้ายราชธานีมาตั้งราชธานีใหม่ที่ตำบลบางกอก
  - 4) เหตุใดรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 จึงทรงปรับปรุงประเทศใหม่
  - 5) สนธิสัญญาเบาว์ริงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของไทยอย่างไร
  - 6) หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เศรษฐกิจของไทยเป็นอย่างไร
4. ครูให้ความรู้เรื่อง อาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาณาจักรรัตนโกสินทร์เรื่องต่อไปนี้
  - กลุ่มที่ 1 การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์
  - กลุ่มที่ 2 การเมืองในสมัยรัตนโกสินทร์
  - กลุ่มที่ 3 เศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์
  - กลุ่มที่ 4 สังคมสมัยรัตนโกสินทร์
6. ครูให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์ สรุป และบันทึกผล จากนั้นรายงานให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน

แล้วเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็น

7. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ว่ามีการติดต่อกับประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศใดบ้าง และติดต่อกันในด้านใด

8. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

### ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ และแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

### ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างอาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ ที่น่าภาคภูมิใจในด้านอื่น ๆ

11. ครูให้นักเรียนทำแผนพับเรื่อง อาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ เพื่อเผยแพร่ความรู้

### ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

13. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

## 8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง อาณาจักรธนบุรีและอาณาจักรรัตนโกสินทร์ แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงาน

## 9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

จำกัด

## 10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ \_\_\_\_\_  
    แนวทางการพัฒนา \_\_\_\_\_
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ \_\_\_\_\_  
    แนวทางแก้ไข \_\_\_\_\_
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน \_\_\_\_\_  
    เหตุผล \_\_\_\_\_
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ \_\_\_\_\_  
    \_\_\_\_\_

ลงชื่อ \_\_\_\_\_ ผู้สอน  
\_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_